# POLITYKA IMIGRACYJNA

W tej nocie tematycznej wyjaśniono politykę imigracyjną UE i jej cel, jakim jest ustanowienie przyszłościowego, kompleksowego i zrównoważonego podejścia, opartego na solidarności, do zarządzania zarówno legalną, jak i nieuregulowaną imigracją. Przedstawiono w niej priorytety polityki oraz najważniejsze zmiany strategiczne i legislacyjne związane z migracją i azylem, imigracją i integracją. Na zakończenie przedstawiono rolę Parlamentu Europejskiego w kształtowaniu prawodawstwa w tej dziedzinie.

## PODSTAWA PRAWNA

— W art. 79 i 80 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFEU) zdefiniowano wspólną politykę imigracyjną. Art. 80 TFUE stanowi, że polityka imigracyjna podlega zasadzie solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między państwami członkowskimi (państwami UE), w tym również na płaszczyźnie finansowej.

## KOMPETENCJE UE W DZIEDZINIE POLITYKI IMIGRACYJNEJ

**Kompetencja odnosi się do uprawnienia przyznanego UE na mocy Traktatów do podejmowania działań w określonych obszarach polityki.**

**Legalna imigracja**: UE jest uprawniona do określenia warunków, na jakich obywatel państwa trzeciego może wjechać do państwa członkowskiego i legalnie w nim przebywać, w tym w celu łączenia rodzin. Państwa członkowskie zachowują prawo do ustalania limitów przyjmowania poszukujących pracy obywateli państw spoza UE.

**Integracja:** UE może stwarzać zachęty i zapewniać wsparcie działań podejmowanych przez państwa członkowskie w celu promowania integracji obywateli państw spoza UE przebywających legalnie na terytorium tych państw. Prawo unijne nie przewiduje jednak harmonizacji przepisów i regulacji krajowych.

**Zwalczanie nielegalnej imigracji:** UE jest zobowiązana do zapobiegania nielegalnej imigracji i ograniczania jej, w szczególności za pośrednictwem skutecznej polityki powrotów, przy poszanowaniu praw podstawowych.

**Umowy o readmisji:** Do kompetencji UE należy zawieranie z państwami spoza UE umów o readmisji do kraju pochodzenia lub kraju wcześniejszego pobytu obywateli państw spoza UE, którzy nie spełniają warunków wjazdu, pobytu lub zamieszkania na terytorium jednego z państw członkowskich lub przestali je spełniać.

Od wejścia w życie Traktatu z Lizbony w 2009 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej sprawuje obecnie pełną jurysdykcję w dziedzinie imigracji i azylu.

## CELE UNIJNEJ POLITYKI IMIGRACJI

Celem UE jest określenie wyważonego podejścia do zarządzania legalną imigracją i zwalczania nielegalnej imigracji. Właściwe zarządzanie przepływami migracyjnymi obejmuje:

— zapewnienie sprawiedliwego traktowania obywateli państw spoza UE przebywających legalnie w państwach członkowskich;

— wzmocnienie środków służących zwalczaniu nielegalnej imigracji, w tym handlu ludźmi i przemytu ludzi;

— promowanie ściślejszej współpracy z państwami spoza UE we wszystkich dziedzinach.

Celem UE jest stworzenie jednolitego poziomu praw i obowiązków dla legalnych imigrantów, porównywalnego z poziomem praw i obowiązków przewidzianych dla obywateli UE.

## ROZWÓJ POLITYKI

### A. Strategie i priorytety w polityce imigracyjnej UE

19 grudnia 2024 r. Rada Europejska zatwierdziła strategiczne wytyczne dotyczące planowania prawodawczego i operacyjnego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości na lata 2024–2029, zastępujące strategiczne wytyczne na lata 2014–2020. W nowych wytycznych podkreślono znaczenie strategicznego wykorzystywania unijnej polityki wizowej, zapobiegania nadużywaniu unijnego systemu wizowego, budowania nowych partnerstw z krajami pochodzenia i tranzytu, zwalczania przestępczości zorganizowanej oraz refleksji nad wszystkimi aspektami unijnego prawa karnego i cywilnego.

W styczniu 2026 r. Komisja przyjęła pierwszą w historii strategię wizową UE, by zastosować bardziej strategiczne podejście do polityki wizowej. Ma ona na celu wzmocnienie kontroli bezpieczeństwa, ułatwienie wjazdu osobom, które wnoszą wkład w gospodarkę i społeczeństwo UE, oraz usprawnienie polityki wizowej dzięki innowacjom.

### 1. Nowy pakt o migracji i azylu

We wrześniu 2020 r. Komisja opublikowała wniosek dotyczący paktu o migracji i azylu. Po kilku latach negocjacji nowy pakt został przyjęty w maju 2024 r. Jest to jedna z najważniejszych reform polityki migracyjnej UE. Jego celem jest **włączenie procedury azylowej do ogólnego zarządzania migracją**, poprzez powiązanie jej z wstępną kontrolą i powrotami. Pakt ten obejmuje także zarządzanie granicami zewnętrznymi, lepsze prognozowanie, gotowość na wypadek kryzysu i reagowanie w połączeniu z mechanizmem solidarności oraz stosunki zewnętrzne z państwami spoza UE będącymi kluczowymi państwami pochodzenia i tranzytu (zob. 4.2.2).

W ramach paktu Parlament i Rada przyjęły w 2024 r. następujące akty prawne:

— rozporządzenie w sprawie zarządzania azylem i migracją;

- rozporządzenie w sprawie procedury azylowej i rozporządzenie w sprawie powrotowej procedury granicznej;
- rozporządzenie w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i spowodowane działaniem siły wyższej;
- rozporządzenie ustanawiające Eurodac – unijną bazę danych biometrycznych do celów zarządzania azylem i migracją;
- nowe rozporządzenie w sprawie kontroli przesiewowej;
- rozporządzenie w sprawie kwalifikowania zastępujące dyrektywę w sprawie kwalifikowania z 2011 r.;
- zmieniona dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania;
- rozporządzenie ustanawiające unijne ramy przesiedleń i przyjmowania ze względów humanitarnych.

Aby zapewnić skuteczność, nowy pakt wprowadza zharmonizowane normy azylowe, jasne zasady rozpatrywania wniosków oraz zabezpieczenia przed nadużyciami. Nowe ramy solidarności umożliwiają państwom członkowskim wzajemne wspieranie się. Państwa członkowskie zobowiązują się co roku do uczestnictwa w cyklu zarządzania migracją, w ramach którego ustanawiają pulę wkładów (relokacje, wkłady finansowe lub pomoc operacyjna) w celu wsparcia państw członkowskich zmagających się ze szczególną presją migracyjną. Ta pula solidarnościowa ma być ustanawiana co roku w drodze aktu wykonawczego Rady. Pod koniec 2025 r. Rada uzgodniła pierwszą pulę solidarnościową na połowę 2026 r., kończąc pierwszy cykl solidarnościowy.

Nowe przepisy paktu zaczną obowiązywać do połowy 2026 r., z wyjątkiem rozporządzenia w sprawie unijnych ram przesiedleń i przyjmowania ze względów humanitarnych, które już obowiązuje.

Jednym z kluczowych rezultatów paktu o migracji i azylu było opublikowanie przez Komisję pierwszego europejskiego rocznego sprawozdania dotyczącego azylu i migracji w listopadzie 2025 r. W styczniu 2026 r. Komisja przedstawiła pierwszą europejską strategię zarządzania azylem i migracją. Strategia ta wykracza poza wdrożenie paktu o migracji i azylu do połowy 2026 r. i proponuje dalsze działania w celu:

- zapobiegania nielegalnej migracji i zwalczania działalności przestępczych siatek przemytniczych,
- ochrony osób uciekających przed wojną i prześladowaniem przy jednoczesnym zapobieganiu nadużywaniu systemu azylowego
- oraz przyciągania talentów do UE w celu zwiększenia konkurencyjności unijnej gospodarki.

### B. Inne zmiany w prawodawstwie

Od 2008 r. przyjęto ważne przepisy dotyczące imigracji.

#### 1. Legalna imigracja

Z uwagi na wcześniejsze trudności, jakie wystąpiły przy przyjmowaniu ogólnych przepisów obejmujących wszystkie aspekty imigracji zarobkowej do UE, obecne podejście polega na przyjmowaniu ustawodawstwa sektorowego w podziale na

kategorie migrantów w celu stworzenia polityki w dziedzinie legalnej imigracji na szczeblu UE.

W pierwotnej dyrektywie z 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji ustanowiono procedurę „**niebieskiej karty UE**", tj. przyspieszoną procedurę wydawania specjalnego zezwolenia na pobyt i pracę na bardziej atrakcyjnych warunkach, aby umożliwić pracownikom z państw spoza UE podjęcie w państwie członkowskim pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji. Przepisy te zostały dwukrotnie zmienione po 2009 r., ostatnio w 2021 r. Dyrektywa w sprawie niebieskiej karty UE z 2021 r. przewiduje bardziej elastyczne kryteria przyjmowania (wystarczająca jest ważna umowa o pracę lub wiążąca sześciomiesięczna oferta pracy), a jednocześnie obniżenie progu minimalnego wynagrodzenia, jakie osoby ubiegające się muszą uzyskać, aby kwalifikować się do niebieskiej karty, oraz ułatwienie posiadaczom niebieskiej karty podróżowania między państwami członkowskimi i łączenia się ze swoimi rodzinami.

**Dyrektywa w sprawie jednego zezwolenia** z 2011 r. ustanawia wspólną uproszczoną procedurę dla obywateli państw spoza UE, którzy ubiegają się o zezwolenie na pobyt i pracę w państwie członkowskim, oraz wspólny zbiór praw przyznanych legalnym imigrantom. W sprawozdaniu Komisji z wdrożenia procedury jednego wniosku przyjętym w marcu 2019 r. stwierdzono, że obywatelom państw spoza UE brakuje informacji o przysługujących im prawach, co ogranicza cel dyrektywy, jakim jest wspieranie ich integracji i niedyskryminacji. W kwietniu 2022 r. Komisja zaproponowała przekształcenie dyrektywy w celu uproszczenia i wyjaśnienia jej zakresu. Parlament i Rada osiągnęły porozumienie polityczne w grudniu 2023 r. Nowa dyrektywa w sprawie jednego zezwolenia przyjęta w 2024 r. usprawnia proces uzyskiwania jednego zezwolenia na pracę i pobyt dla osób ubiegających się i pracodawców oraz wprowadza nowe środki, których celem jest wzmocnienie ochrony pracowników z państw spoza UE przed wyzyskiem.

Dyrektywę ustanawiającą warunki zatrudnienia pracowników sezonowych dla obywateli państw spoza UE przyjęto w lutym 2014 r. Migrujący pracownicy sezonowi mają prawo do legalnego czasowego pobytu w UE przez maksymalny okres od pięciu do dziewięciu miesięcy (w zależności od państwa członkowskiego) w celu wykonywania prac związanych z rytmem sezonowym, przy czym ich głównym miejscem pobytu pozostaje państwo spoza UE. Dyrektywa precyzuje również zestaw praw przysługujących pracownikom migrującym. W lipcu 2020 r. Komisja wydała wytyczne dotyczące pracowników sezonowych w kontekście pandemii COVID-19.

Dyrektywę dotyczącą przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, określającą warunki wjazdu i pobytu obywateli państw spoza UE, przyjęto 15 maja 2014 r. Dyrektywa ta ułatwi przedsiębiorstwom i korporacjom wielonarodowym czasowe przenoszenie pracowników kadry kierowniczej, specjalistów i pracowników odbywających staż do oddziałów lub jednostek zależnych na terytorium UE.

W maju 2016 r. przyjęto dyrektywę ustanawiającą warunki wjazdu i pobytu w celu prowadzenia badań naukowych, odbywania studiów i udziału w szkoleniach. Zastąpiła ona poprzednie instrumenty dotyczące studentów i naukowców, rozszerzając ich

zakres o wolontariat, programy wymiany młodzieży szkolnej, projekty edukacyjne i pracę w charakterze au pair oraz upraszczając ich stosowanie.

**Status obywateli państw spoza UE będących rezydentami długoterminowymi** w UE reguluje nadal dyrektywa Rady w sprawie rezydentów długoterminowych, zmieniona w 2011 r. w celu rozszerzenia jej zakresu na uchodźców i inne osoby korzystające z ochrony międzynarodowej. W sprawozdaniu z wdrażania tej dyrektywy z marca 2019 r. stwierdzono, że zamiast aktywnie promować europejski status rezydenta długoterminowego, państwa członkowskie wydają głównie krajowe zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego, a tylko niewielu obywateli państw trzecich korzysta z prawa do przemieszczania się do innych państw członkowskich. W kwietniu 2022 r. Komisja zaproponowała przegląd dyrektywy w sprawie rezydentów długoterminowych w celu stworzenia prawdziwego statusu rezydenta długoterminowego UE, w szczególności poprzez wzmocnienie prawa rezydentów długoterminowych do przemieszczania się i pracy w innych państwach członkowskich. 30 listopada 2023 r. Parlament i Rada rozpoczęły negocjacje międzyinstytucjonalne, które są nadal w toku.

15 listopada 2023 r. Komisja przedstawiła pakiet na rzecz mobilności umiejętności i talentów, który obejmował proponowaną unijną pulę talentów. Ta unijna pula talentów zachęca do legalnej migracji poprzez zapewnienie platformy internetowej dla osób poszukujących pracy w państwach spoza UE w celu ubiegania się o pracę w UE. Parlament i Rada przyjęły rozporządzenie ustanawiające unijną pulę talentów w marcu 2026 r.

## 2. Integracja

Dyrektywa Rady w sprawie łączenia rodzin z 22 września 2003 r. określa przepisy dotyczące prawa do **łączenia rodzin**, wykraczające poza prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, o którym mowa w art. 8 europejskiej konwencji praw człowieka. W sprawozdaniu z wykonania z 2008 r. stwierdzono, że dyrektywa ta nie była w pełni i prawidłowo stosowana w państwach członkowskich. W związku z tym w kwietniu 2014 r. Komisja opublikowała komunikat zawierający wytyczne dla państw członkowskich dotyczące stosowania prawa do łączenia rodzin. W drugim sprawozdaniu z wdrażania, przedstawionym w marcu 2019 r., stwierdzono, że wdrażanie poprawiło się od 2008 r. Wynikało to częściowo z postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczętych przez Komisję, wytycznych z 2014 r. oraz licznych wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Kompetencje UE w dziedzinie **integracji** są ograniczone. W lipcu 2011 r. Komisja przyjęła Europejski program integracji obywateli państw trzecich. W listopadzie 2020 r. Komisja przedstawiła plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027, zawierający ramy polityczne i konkretne działania służące wsparciu państw członkowskich w integracji ok. 34 mln obywateli państw spoza UE przebywających legalnie na terytorium UE w dziedzinie edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa. Plan obejmuje środki monitorowania i wykorzystanie nowych narzędzi cyfrowych oraz wysiłki na rzecz zwiększenia udziału migrantów w życiu społecznym, zwiększenia możliwości finansowania ze środków UE i budowania partnerstw z udziałem wielu zainteresowanych stron na różnych szczeblach sprawowania rządów.

Do istniejących instrumentów należą Europejskie Forum Migracji, strona internetowa Komisji Europejskiej poświęcona integracji migrantów, Europejska Sieć Integracji, a także działająca w Komisji grupa ekspertów ds. poglądów migrantów w dziedzinie migracji, azylu i integracji, która spotkała się po raz pierwszy w listopadzie 2020 r. i od tego czasu organizuje regularne posiedzenia.

Specjalistyczne instrumenty finansowe służące wspieraniu krajowych polityk integracyjnych opierają się na Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz Europejskim Funduszu Społecznym (ESF+) w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027.

### 3. Nielegalna imigracja

UE przyjęła kluczowe akty ustawodawcze dotyczące walki z nielegalną migracją.

— **Pakiet środków dotyczących pośredników** obejmuje dyrektywę Rady z 2002 r. zawierającą definicję przestępstwa polegającego na ułatwianiu nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu, jak również decyzję ramową Rady z 2002 r. ustanawiającą sankcje karne za takie postępowanie. Uzupełnieniem pakietu jest dyrektywa Rady z 2004 r. w sprawie przyznawania dokumentu pobytowego osobom będącym ofiarami handlu ludźmi lub przemytu ludzi, które współpracują z właściwymi organami (w sprawie handlu ludźmi, zob. również 4.2.6).

— Wyzwania i obawy związane ze **stosowaniem unijnych ram zwalczania przemytu migrantów** doprowadziły do podjęcia wysiłków na rzecz zmiany tych ram. We wrześniu 2021 r. Komisja przyjęła unijny plan działania na rzecz zwalczania przemytu migrantów na lata 2021–2025. W listopadzie 2023 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący przepisów w sprawie zapobiegania i przeciwdziałania ułatwianiu niedozwolonego wjazdu do Unii, tranzytu przez jej terytorium i pobytu na nim. Wniosek zawiera jaśniejszą definicję przestępstwa przemytu i przewiduje zharmonizowane kary. Parlamentarna Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych rozpatruje obecnie ten wniosek. W następstwie kolejnego wniosku Komisji z listopada 2023 r. Parlament i Rada przyjęły w 2025 r. rozporządzenie w sprawie wzmocnienia współpracy policyjnej w celu zapobiegania przemytowi migrantów i handlowi ludźmi oraz zwalczania tych przestępstw. Ma ono na celu wzmocnienie mandatu Europolu w zakresie zapobiegania takim przestępstwom i ich zwalczania.

— W dyrektywie w sprawie powrotów z 2008 r. określono **wspólne normy i procedury UE dotyczące powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw spoza UE**. W 2016 r. Parlament i Rada przyjęły rozporządzenie w sprawie ustanowienia europejskiego dokumentu podróży do celów powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw spoza UE. Ponadto zreformowana i wzmocniona Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) w coraz większym stopniu wspiera państwa członkowskie w działaniach związanych z powrotami.

— We wrześniu 2018 r. Komisja zaproponowała przekształcenie dyrektywy powrotowej w celu przyspieszenia procedur. Przeprowadzona przez Parlament ocena skutków wniosku dotyczącego zmienionej dyrektywy w sprawie powrotów wykazała, że wniosek ten pociągałby za sobą znaczne koszty dla państw członkowskich wynikające z częstszego stosowania środków detencyjnych. Nie

było przekonujących dowodów na to, że przyjęcie wniosku doprowadziłoby do zwiększenia skuteczności powrotów, ale prawdopodobnie doprowadziłoby do naruszenia praw podstawowych migrantów o nieuregulowanym statusie. W rezolucji Parlamentu w sprawie wdrożenia dyrektywy powrotowej (z 17 grudnia 2020 r.) podkreślono, że przy ocenie skuteczności unijnej polityki powrotowej należy uwzględniać poszanowanie praw podstawowych i gwarancji proceduralnych.

— W następstwie sprawozdania Parlamentu w sprawie proponowanego przeglądu dyrektywy powrotowej Komisja wycofała wniosek i zastąpiła go w marcu 2025 r. wnioskiem dotyczącym rozporządzenia w sprawie powrotów. Prezentacja tego rozporządzenia stanowi początek nowego europejskiego podejścia do powrotów, jak wskazano w wytycznych politycznych na następną kadencję Komisji Europejskiej na lata 2024–2029. Nowe rozporządzenie zawiera propozycję wprowadzenia europejskiego nakazu powrotu, który harmonizuje decyzje nakazujące powrót we wszystkich państwach członkowskich poprzez zapewnienie, aby nakaz opuszczenia jednego państwa miał zastosowanie do całego terytorium UE. Trwają negocjacje w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie powrotów. Ponadto nowy pakt o migracji i azylu przewiduje większe wsparcie operacyjne państw członkowskich i Fronteksu jako jednostki operacyjnej polityki UE w zakresie powrotów, a także wyznaczenie koordynatora ds. powrotów wspieranego przez nową sieć wysokiego szczebla ds. powrotów.

— W maju 2025 r. Komisja przedstawiła również wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie stosowania koncepcji „bezpiecznego kraju trzeciego". Wniosek ma na celu ułatwienie stosowania tej koncepcji, by przyspieszyć procesy udzielania azylu i zmniejszyć presję na systemy azylowe, przy jednoczesnym zachowaniu gwarancji prawnych dla osób ubiegających się o azyl i zapewnieniu poszanowania praw podstawowych. W związku z tym w kwietniu 2025 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie ustanowienia wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia na poziomie UE. Parlament Europejski i Rada formalnie przyjęły te dwa rozporządzenia w lutym 2026 r.

— W dyrektywie w sprawie kar wobec pracodawców określono **kary i środki, które mają być stosowane przez państwa członkowskie wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli państw spoza UE**. Pierwsze sprawozdanie z jej wdrożenia przedstawiono 22 maja 2014 r. W następstwie ogłoszenia paktu o migracji i azylu Komisja przyjęła we wrześniu 2021 r. komunikat w sprawie stosowania dyrektywy w sprawie kar wobec pracodawców w celu jej lepszego wdrażania, przy jednoczesnej ochronie praw migrantów o nieuregulowanym statusie.

— Od 2001 r. państwa członkowskie **wzajemnie uznają swoje decyzje o wydaleniu** (dyrektywa 2001/40/WE), w związku z czym decyzja jednego państwa członkowskiego o wydaleniu obywatela państwa nienależącego do UE, który przebywa w innym państwie członkowskim, jest przestrzegana i wykonywana.

Jednocześnie UE zawarła 18 umów o readmisji z państwami pochodzenia i tranzytu nielegalnych migrantów w celu ich odsyłania, a także współpracuje z tymi państwami

w dziedzinie zwalczania handlu ludźmi. W umowach tych przewidziano, że wspólne komitety ds. readmisji będą monitorować ich realizację. Umowy te wiążą się także z umowami o ułatwieniach wizowych, które mają zapewnić niezbędny impuls do negocjacji w sprawie readmisji w zainteresowanych państwach spoza UE, nie powodując wzrostu nielegalnej migracji.

Uznając, że skuteczne powroty wymagają ściślejszej współpracy z państwami spoza UE, Komisja wprowadziła w 2016 r. ramy partnerstwa w dziedzinie migracji, co doprowadziło do zawarcia w tym samym roku pierwszych partnerstw w dziedzinie migracji z Etiopią, Mali, Nigrem, Nigerią i Senegalem. Partnerstwa te odzwierciedlają cel, jakim jest zawieranie elastycznych umów i dostosowanych zachęt w celu zacieśnienia współpracy w zakresie powrotów, przy jednoczesnym sprostaniu ogólniejszym wyzwaniom związanym z migracją. Komisja zawarła również nieformalne porozumienia w sprawie powrotów i readmisji, które w 2021 r. spotkały się z ostrą krytyką ze strony Parlamentu w rezolucji w sprawie ochrony praw człowieka i zewnętrznej polityki migracyjnej UE, gdyż nie podlegają jego kontroli, w związku z czym budzą wątpliwości dotyczące odpowiedzialności i przejrzystości. Jednocześnie państwa członkowskie nadal opierają się na umowach dwustronnych, aby osiągnąć swoje cele w zakresie powrotów.

Komisja zaproponowała plany działania UE dotyczące środkowego regionu Morza Śródziemnego (listopad 2022 r.), szlaku zachodniobałkańskiego (grudzień 2022 r.), szlaku zachodniośródziemnomorskiego i szlaku atlantyckiego (czerwiec 2023 r.) oraz szlaku wschodniośródziemnomorskiego (październik 2023 r.). 16 października 2025 r. Komisja zaproponowała nowy Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego z trzecim filarem dotyczącym bezpieczeństwa, gotowości i zarządzania migracją.

## ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Od wejścia w życie Traktatu z Lizbony w 2009 r. Parlament Europejski czynnie angażuje się w proces przyjmowania nowego prawodawstwa w dziedzinie imigracji. Zwykła procedura ustawodawcza ma zastosowanie do polityki dotyczącej zarówno nielegalnej, jak i legalnej imigracji, co sprawia, że Parlament Europejski jest współprawodawcą na równi z Radą. Jednakże środki tymczasowe w przypadku nagłego napływu obywateli państw spoza UE są przyjmowane przez Radę samodzielnie po konsultacji z Parlamentem (art. 78 ust. 3 TFUE).

Parlament przyjął również liczne rezolucje z własnej inicjatywy dotyczące migracji. Są to między innymi:

— rezolucja w sprawie nowych sposobów legalnej migracji zarobkowej (z 20 maja 2021 r.);

— rezolucja zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie polityki i ustawodawstwa w dziedzinie legalnej migracji (z 25 listopada 2021 r.);

— zalecenie w sprawie nowego programu na rzecz regionu śródziemnomorskiego (z 14 września 2022 r.).

Więcej informacji na temat migracji w UE:

— przegląd reakcji UE na migrację w Europie;

— nota tematyczna Parlamentu Europejskiego na temat polityki azylowej (4.2.2).

Notę tematyczną przygotował Departament Tematyczny ds. Sprawiedliwości, Wolności Obywatelskich i Spraw Instytucjonalnych. Więcej informacji na stronie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

Olga Johanna PASSAMERA
04/2026